

Karl Drais

urodzony 29.4.1785 w Karlsruhe,
zmarły 10.12.1851 w Karlsruhe.

Krótką biografia

Karl Drais, ochrzczony jako Karl Friedrich Christian Ludwig, Freiherr (= baron) Drais von Sauerbronn Pierwszy był leśnym zarządcą w Wielkim Księstwie Badenii. Porzucił tę posadę, zachowując wynagrodzenie, aby rozpocząć karierę jako wynalazca. Był między innymi twórcą aparatu do zapisu muzyki z pianina na papier, stenografu stosującego 16 znaków, dwóch pojazdów czterokołowych napędzanych siłą mięśni i wreszcie dwukołowego welocypedu, zwanego także Drezyną lub hobby-koniem, zaprezentowanego po raz pierwszy **12 czerwca 1817 roku** w Mannheim.

Był to pierwszy pojazd, który wymagał od człowieka utrzymania równowagi podczas kierowania nim. Dekady później został zmodyfikowany przez Pierre'a Michaux przez dodanie pedałów stając się nowoczesnym bicyklem a Carl Benz na jego podstawie zbudował swój automobil. Za jego wynalazki Wielki Książę Carl nagroził Drais'a rentą pieniężną i mianował profesorem mechaniki. Jego eksperymenty przyczyniły się do powstania małego ręcznie napędzanego pojazdu szynowego zwanego do dziś, od nazwiska twórcy drezyną.

Drais był żarliwym demokratą dlatego poparł falę rewolucji, jaka ogarnęła Europę w 1848 roku, zrzekł się tytułu i arystokratycznego przedrostka „von” w nazwisku w 1949 roku. Po upadku rewolucji w Badenii, Drais został zniszczony przez rojalistów i doprowadzony do ruiny. Po jego śmierci wrogowie Drais'a systematycznie wypierali się idei pojazdu dwukołowego wyzbywającego się napędu konnego.

Nowa biografia

Nowa biografia Karla Drais'a jako wynalazcy welocypedu została opracowana przez profesora dr Hansa-Erharda Lessinga i oparta na dokładnych badaniach archiwalnych. Teraz Drais został uznany utalentowanym i zaangażowanym młodeym człowiekiem, który w 1949 roku stał się żarliwym demokratą, co jest całkowitym przeciwieństwem bycia wyśmiewanym przez ostatnie 150 lat.

Karl von Drais urodził się w Karlsruhe, stolicy Badenii, 29 kwietnia 1785 będąc synem wyższego urzędnika państwowego Karla Wilhelma Friedricha Ludwiga, Barona von Drais i Ernestine Christine Margarethy, Baronowej von Kaltenthal. Rodzina nie była zbyt bogata ale bardzo wpływowa a ojciec chrzestny Karla, wysoko postawiona osoba, polecił go Wielkiemu Księciowi Badenii Carlowi-Friedrichowi do pracy w urzędzie leśnym.

Karl Drais uczęszczał do szkoły w Karlsruhe, ukończył liceum w 1800 roku i rozpoczął edukację w prywatnej szkole zarządców leśnych w Pforzheim, której właścicielem był jego wujek Friedrich Heinrich Georg von Drais. Oferty pracy dla młodych zarządców były rzadkością. Dlatego w latach 1803-1805 studiował matematykę, fizykę i architekturę na Uniwersytecie w Heidelbergu. Następnie został członkiem administracji leśnej w Badenii, jednak zrezygnował z tego zajęcia by więcej czasu poświęcić nauczaniu i doświadczeniom.

Jego ojciec został pierwszym sędzią Badenii i rodzina przenieśli się do Mannheim w 1810 roku. Rok później Karl Drais zrezygnował ze służby w urzędzie zachowując pensję i również przeniósł się do Mannheim. Wynalazł między innymi aparat do zapisu muzyki z pianina na papier (1812), dwa czterokołowe pojazdy napędzane siłą mięśni (1813/14), z których ten drugi zaprezentował w Wiedniu podczas trwania kongresu dzielącego Europę po porażce Napoleona, opublikował prace naukowe o złożonych równaniach matematycznych i ostatecznie wynalazł dwukołowy welocyped, nazywany również drezyną lub hobby-koniem (1817).

Rezultatem ubogich zbiorów, które rozpoczął rok 1812 był coraz droższy pokarm dla koni. Drais dostrzegł możliwość rozwoju transportu niezależnego od koni czemu dodatkowo przyczyniła się ogromna erupcja wulkanu w 1815 (Mount Tambora, Indonezja), która wyrzuciła do atmosfery dużą ilość popiołu doprowadzając do opadów śniegu latem 1816 roku i klęski nieurodzaju w Europie. Konie ubijano w celu zaspokojenia niedoboru pożywienia nawet dla ludzi.

Welocyped stał się potencjalnie dobrą alternatywą dla przypisanego koniom transportu. W czwartek **12 czerwca 1817 roku** miała miejsce pierwsza legendarna jazda na jego wynalazku z centrum Mannheim w kierunku Schwetzingen na najlepszej drodze w Badenii. Po przejechaniu 7,5 kilometra (połowa dystansu), zawrócił przy ratuszu w Schwetzingen i powrócił do domu. Chociaż podróż tam i

z powrotem zajęła mu niewiele ponad godzinę, może być traktowana jako wielki krok naprzód dla transportu bezkonnego.

Nie był jednak w stanie sprzedawać swojego wynalazku dla pieniędzy. Będąc urzędnikiem państwowym w Badenii prowadzenie prywatnego przedsiębiorstwa było niemal niemożliwe. Z braku urzędu patentowego w 1818 roku Wielki Książę Carl wydał jedynie dekret chroniący jego wynalazek przez 10 lat, oraz mianował go profesorem mechaniki i wspomógł rentą pieniężną.

Drogi pokryte bruzdami od zaprzęgów konnych sprawiały, iż jazda welocypedem była kłopotliwa. Ich kierowcy wybierali zatem równe drogi spacerowe, i czego nie trzeba tłumaczyć, poruszając się szybciej od pieszych stanowili dla nich zbyt duże niebezpieczeństwo. Z tego powodu władze Niemiec, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych a także Kalkuty wprowadziły zakaz używania welocypedów i słuch o nich zaginał na dziesięciolecia.

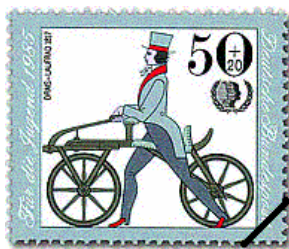
W 1822 roku Karl Drais wyjechał do Brazylii gdzie pracował jako inspektor. Powrócił do Mannheim w 1827 roku gdzie wynalazł stenograf stosujący 16 znaków. Po śmierci ojca w 1830 roku utracił protekcję i został społecznie odizolowany przez zawistnych rywali.

Po przeżyciu zamachu na jego życie w 1838 roku w latach 1839-1845 mieszkał w wiosce Waldkatzenbach na wzgórzach Odenwaldu, około 30 mil od Mannheim. W tym czasie w Karlsruhe prowadził eksperymenty z pojazdem szynowym napędzanym siłą mięśni – dlatego nawet dziś pojazdy tego typu nazywane są drezynami. Ostatecznie Karl Drais powrócił do rodzinnego Karlsruhe.

Drais jako żarliwy demokrat wsparł rewolucję w Badenii, zrzekł się tytułu i arystokratycznego przedrostka „von” w nazwisku w 1849 roku. Po upadku rewolucji Karl Drais znalazł się na słabej pozycji. Rojaliści próbowali uznać go za szaleńca i zamknąć.

Odebrano mu rentę aby wspomóc opłacenie okupacyjnych wojsk pruskich. Karl Drais zmarł bez grosza przy duszy 10 grudnia 1851 roku w Karlsruhe.

translated by Patryk Kurzak

Niemiecki znaczek pocztowy z serii „Historyczne rowery w Niemczech od roku 1817 do 1925” wydany z okazji 200 rocznicy urodzin Karla Drais’a (Republika Federalna Niemiec, 1985)

Literatura:

Hans-Erhard Lessing, Automobilität Karl Drais und die unglaublichen Anfänge
MAXIME Verlag, Leipzig; 2003, 528 pages and reams of figures, EUR 32,-
ISBN 3-931965-22-8 opublikowana w języku niemieckim

Karl Drais – nowa biografia
Translated by Patryk Kurzak

© 2006 Patryk Kurzak & ADFC Allgemeiner Deutscher Fahrrad-Club, Kreisverband Mannheim
<http://www.karl-drais.de>